

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

XXIX. évfolyam 10. szám

*Társadalmi, kulturális, hagyományörző online folyóirat *

2022. október

A tartalomból:

4. Helyi értéktár hírei

5. IN MEMORIAM:
Szabó Incéné

6. Évnyitó a
Szent Gellértben

12. IRODALMI OLDAL:
125 éve született Tamási Áron

15. AZ ARADI VÉRTANÚK
EMLÉKNAPJA

Tamási Áron: Magyar fohász

Az idők gyógyító lázában él a magyar. Történelmünk ezer évén átlobog az emberi Génusz üzenete, mely nemzeti hőseinkpéldáit emeli elénk és költőinkfénylő szavait idézi.

Nincs módunk kitérni a hűség elől.

Tizenegy éve élünk őrhelyünkön: ezen a földön; szomjazva az emberi és a nemzeti lét igaz voltára. Él-tünk vágyakozásban azenyhület után, deszomjúságunkban itthon a hazugság italát nyújtották nekünk, a világ pedig vegyes főzetekkel kábítottminket. Ebben a zavaros veszélyben, a hosszúsóvárgás után, emberi és nemzeti létünkben tehattünk-e mást, mint amit tettünk?

Magunk főztünk enyhítő és élte-tő italt magunknak. A kor, melyben élünk s amelynek ablakán a jövőbe né-zünk, vért csordítottottebbe az italba. Örök intelem, mely egyformán szól nekünk magunknak és a világnak. Minket arra int, hogy a korforradalmát magunk-nak kellett volna végbe vinnünk. Mivel nem ezt tettük, hanem ajándékba fogadtuk el, olyan esztendőkrakódtak történelmünkre, amelyek hagyomány-inkat elferdíteni törekedtek, természet-ünket gúzsbakötötték és jóvendónk felőlkétségekkkel kínoztak. Ebben a hamis és igaztalan állapotban a nép nem

találhatta meg nyugodalmát és alkotó erejét bénaságfenyegette.

Ezért kellett megtörténnie annak, ami történik.

A kehely, amelyben magyarok vércsepp-jei szentelik meg az éltető italt, a világot arra inti, hogy nagyobb gonddal éstisztább lélekkel örködjék az emberi létméltósága fölött. A hatalmak, melyek a maguk rendszerében élni jónak és helyesnek látják, adják meg nekünk a lehetőséget, hogy mi is a magunk emberi és nemzeti formánkban élhessünk. Ez a forma nem más ésnem is lesz más, mint a társadalmi demokrácia és a nemzeti függetlenség formája. Ezt aformát, kormányzás dolgában, egynemzeti kor-mány tudná a nép akaratával megtölteni; a művelődés szellemével pedig a magyar léleknek azok a mesterei, akik azelmúlt év-tized alatt is a nép hűségében éltek.

Senvedő lélekkel áhítjuk, hogy a ron-tó harcok megszűnjenek; s kérjük az em-beri bölcsesség szellemét, hogy e harcok küzdőitgigazságatlan ítélet ne érje.

Méltó életünkért szóban és cseleke-detekben a történelemhez fohászkodunk. Fohászunk mindnyájan, munkások, parasztok és ifjúság, nemkülönbönjövőt ál-modó költők, akik mind, és mindig rend-ületlenül hívei vagyunk hazánknak.

Budapest, 1956. október 26.

A 2022. szeptember 29-én megtartott Képviselő-testületi ülésen módosításra került a 2022. évi költségvetésről szóló önkormányzati rendelet, melyet a pályázat útján nyert, különböző alapoktól és egyéb szervezetektől kapott pénzbeli támogatások, illetve intézményi saját hatáskörből történt előirányzat átcsoportosítások indokolták.

A fentiek hatásaként a költségvetési főösszeg 96.314 E Ft-tal változott.

A Képviselő-testület elfogadta az előterjesztést a döntési javaslatnak megfelelően.

A Térségi Szociális Gondozási Központ 2021 őszén lefolytatta a 2022. évre vonatkozó „Élelmiszerek beszerzése” tárgyú közbeszerzést. Az aláírt szerződés értelmében nem volt szükség az idei évre térítési díj emelésére.

A világban történt kedvezőtlen gazdasági változások következményeként az intézmény összes beszállító partnere szerződés módosítási igényt nyújtott be április-május hónapban, viszont a vészhelyzettel kapcsolatos átmeneti szabályok miatt június 30. napjáig nem lehetett térítési díjat emelni. 2022. július 1-től első ütemben megtörtént a térítés díjának emelése, de a szeptemberi beszállítói áremelések miatt ismét el kellett készíteni a gyermekétkeztetés keretében biztosított ételek normavizsgálatát. Megállapításra került, hogy minden korosztály esetében emelésre van szükség ahhoz, hogy az előírásoknak megfelelő ételek kerülhessenek az étlapra. Ez alapján a normaemelés 2022. október 1-től 9,5%-os lenne.

A tervezetet az Ügyrend, Oktatási, Kulturális, Kisebbségi, és Esélyegyenlőségi Bizottság tárgyalta és javaslatot tett annak elfogadására. A Képviselő-testület a javaslatnak megfelelően szavazott az előterjesztésről.

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993-as tv. kötelezővé teszi a szociális ellátások intézményi térítési díjának meghatározását és alkalmazását valamennyi ellátási forma tekintetében. A 2021. évben lefolytatott közbeszerzési eljárás alapján nem tartotta indokoltnak az idei évre vonatkozó térítési díj emelését. Azonban a bekövetkezett szállítói áremelések indokoltá tették a normatíva felülvizsgálatát ismét. A júniusi ár emelése nem érintette a bentlakásos intézmények térítési díjait, de a folyamatos energia és élelmiszer árak növekedése miatt a következő időszakban térítési díjat kell emelni, hogy a minőség is megtartható legyen.

Gyomaendrőd, Csárdaszállás, Hunya Társulási Tanácsa a 2022. szeptemberi ülésén meghatározta a 2022. október 1. napjától fizetendő térítési díjak összegét.

Szociális étkezés Gyomaendrőd, Hunya, Csárdaszállás: 508+137 (ÁFA) Ft/adag

Szociális étkezés kiszállítása: 100 Ft/nap

Szociális étkeztetés kiszállítással: 745 Ft/adag

Házi segítség nyújtás-személyes gondoskodás: 1120 Ft/óra

Időskorúak nappali ellátása étkezés nélkül: 50 Ft, + 408 Ft önkormányzati kompenzáció.

Fogyatékkal élő személyek nappali intézményi ellátása

étkezés nélkül: 50 Ft + 355 Ft önkormányzati kompenzáció

Fogyatékkal élő személyek nappali intézményi ellátása

étkezéssel: 560 Ft + 355 Ft önkormányzati kompenzáció

Átlagos szintű és demens gondozást, ápolást igénylő ellátás:

3580 Ft/Fő/ nap

Személyes segítség szociálisan rászorultak részére: 270 Ft/óra

Személyes segítség szociálisan nem rászorultak részére: 1400 Ft/óra

Szállító szolgáltatás: 150 Ft/óra

Az előterjesztés ebben a formában került elfogadásra a Képviselő-testület által.

A 2022. augusztus 25-i Képviselő-testületi ülésen tájékoztatást kaptak a képviselők az energiaárak várható növekedésének költségvetési hatásáról. Ezért valamennyi intézmény és gazdasági társulás vezetőjével személyesen egyeztetett a Polgármester augusztus végén és szeptember elején. Megvizsgálásra kerültek a legnagyobb energia felhasználó helyek is városunkban. A vizsgálatot végző osz-

tály táblázatba rendezte és mutatta be a területnek KW/év és m³/év fogyasztás szerint ezeket a fogyasztási helyeket.

Villamos energia felhasználás szerint a legnagyobb fogyasztók:

- Önkormányzati közvilágítás (évi 570.000 KW)

- Liget Fürdő működtetése (400.000 KW/év)

- Térségi Szociális Gondozási Központ (200.000 KW/év)

Intézményeink közül a legtöbb villamos energiát a Kállai Ferenc Művelődési Központ (40.000 KW/év) használ fel, míg a legkevesebbet a Határ Győző Városi Könyvtár. (7.000 KW/év) A kistérségi Óvoda és Bölcsőde éves szinten 35.000 KW villamos energiát, a Városi Egészségügyi Intézmény pedig 18.000 KW energiával működött.

Legnagyobb gázenergia felhasználó helyek:

- Térségi Szociális Gondozási Központ által ellátott feladatok évi (120.000 m³)

- Liget Fürdő (évi 58.000 m³)

Intézményeink közül legmagasabb a gáz fogyasztása a Kistérségi Óvoda és Bölcsődének, (18.000 m³) míg legkevesebb a Gyomaendrőd Család és Gyermekjóléti Központnak (6.000 m³/év)

Az előterjesztésben megfogalmazódott a lehetséges intézkedések is, melyet két nagy csoportba soroltak:

1. Azok az intézkedések, melyek többletforrást nem igényelnek, de a működési kiadásokat csökkentik

2. Beruházások, melyek többletforrást igényelnek, de ennek eredményeként a működési költségek csökkenni fognak. (pl.: elavult gázkazánok cseréje, napenergia felszerelése, LED-es közvilágítás kialakításának vizsgálata, termálvizes fűtés az erre alkalmas épületekben stb.)

Az intézmények a két szempont figyelembevételével állították össze és terjesztették a képviselők elé terveiket. Sajnos ez az intézkedési terv magával hozhatja a kulturális és más jellegű intézményeink részleges vagy teljes lezárását a téli időszakra, a nyitvatartási idők csökkentését, valamint a bérleti díjak növekedését is.

Az előterjesztés javaslatokat fogalmaz meg a Képviselő-testület számára azzal kapcsolatban, hogy melyek azok az önként vállalt feladatok, amelyeket nem tudunk finanszírozni. Továbbá meg kell vizsgálni annak lehetőségét is, hogy melyek azok a területek, ahol bevétel növekedés érhető el, valamint a költségek csökkenthetők. Ki kell jelölni az önkormányzati és intézményi energiaköltség növekedésének finanszírozására 2022. évre 80 millió Ft összegű keretet, valamint átcsoportosítással 10 millió Ft-ot a megnövekedett élelmiszerárak finanszírozhatóságára. Fontos, hogy legalább 20 millió Ft biztonsági tartalék szerepeljen a költségvetésben, illetve 120 millió Ft a napemelés és fűtéskorszerűsítésekre.

A bizottságok javaslatára a Képviselő-testület megszavazta az előterjesztésben foglaltakat.

A 2. számú fogorvosi körzet működtetését Dr. Török Anna nyugdíjba vonulása óta a Városi Egészségügyi Intézmény biztosítja helyettesítéssel formában, szerződés útján Dr. Kerekes Attilával kötött megbízási szerződés alapján.

Dr. Csák Dávid András fogorvos azzal a kéréssel fordult Önkormányzatunkhoz, hogy praxisjog jogosultjaként feladat-ellátási szerződéssel a 2. számú körzetben fogorvosi alapellátási tevékenységet folytasson. Önletrajzából megtudhattuk, hogy 2013-ban végzett a Szegedi Tudományegyetem fogorvos osztatlan képzési szakon, ahol mesterfokozatot és fogorvosdoktor szakképesítést szerzett.

A Képviselő-testület az augusztus 3-i ülésen meghallgatta a működtetésre jelentkező fogorvosokat és Dr. Csák Dávid András jelentkezését támogatta.

Az Országos Kórházi Főigazgatóság Alapellátásfejlesztési Igazgatóság augusztus végén megküldte véleményét, amely szerint nem látja akadályát a feladat-ellátási szerződés megkötésének.

A döntési javaslat értelmében 2023. január 1 napjától Dr. Csák Dávid András kft. keretei között fogja biztosítani a 2. számú fogorvosi körzet működtetését.

Gyomaendrőd Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a Határ Győző Városi Könyvtár vezetésével Dinyáné Bánfi Ibolyát bízta meg. A könyvtár vezetőjének megbízatása 2022. december 31. napjáig szól. 2020. november 1. napjától a kulturális intézményekben foglalkoztatott közalkalmazotti jog-

MEGHÍVÓ

Engesztelő szentmise és megemlékezés
az aradi vértanúkról

Gyomaendrőd Város Önkormányzata tisztelettel meghívja Önt
az Aradi Vértanúk Emléknapja alkalmából rendezett
megemlékezésre

Helye: Gyomaendrőd, Szent Imre Katolikus Templom

Ideje: 2022. október 5. (szerda) 16. óra

A szentmisét celebrálja: Czank Gábor plébános

Információ: Szonda István tel: 06-20-2380046

Gyomaendrőd Város Önkormányzata
tisztelettel meghívja Önt
az 1956-os forradalom és szabadságharc évfordulója alkalmából
tartandó ünnepi megemlékezésre

Ideje: 2022. október 21. (péntek) 14.00 óra
Helye: Kállai Ferenc Művelődési Központ nagyterme
(Gyomaendrőd, Kossuth Lajos út 9.)

Ünnepi beszédet mond:
Toldi Balázs Gyomaendrőd polgármestere

Emlékműsorral közreműködnek:
a Szent Gellért Katolikus Általános Iskola és Gimnázium tanulói

Koszorúzás a megemlékezést követően Gyomán a
Szabadság téri Hősök Emlékműnél, a
„szürkeház” homlokzatán (Fő út 228.) elhelyezett emléktáblánál és
Endrődön a Hősök terén

Autóbusz indul 13.20 órakor az Endrédi Népháztól, 13.22 órakor a Hősök teréről és
a rendezvényt követően 15.10 órakor vissza.

Meghívó

Önkormányzati hírek

folytatás a 2. oldalról

viszonyok átalakultak munkaviszonnyá, így jelenleg az intézmény vezetését Dinyáné Bánfi Ibolya vezető állású munkavállalóként látja el határozott időre. Az intézmény vezetői feladatainak ellátására a pályázatot a megbízási jogkör gyakorlója írja ki, melynek szempontjait a Munka tv. és az EMMI rendelet szabályozza. Ennek megfelelően döntött a Képviselő-testület a pályázat kiírásáról. A vezetői megbízási 2023. január 1. napjától 2027. december 31. napjáig fog szólni.

A Kulturális és Innovációs Minisztérium megbízásából az Emberi Erőforrás Támogatókezelő nyílt pályázat útján meghirdette a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer 2023. évi pályázati fordulóját hátrányos helyzetű, szociálisan rászoruló fiatalok tanulmányainak támogatására.

Városunk több éven át csatlakozott a pályázathoz. Az elmúlt évben az 1 főre jutó jövedelem határa 85.500 Ft-tal került meghatározásra, míg egy pályázónak nyújtható támogatás 10.000 Ft/fő/hó. Ehhez az összeghez járulnak hozzá az adott felsőoktatási intézetek és a megyei önkormányzatok is.

Városunk 2022. évi költségvetésében erre a célra 2.000.000 Ft-ot különített el. Ebből az összegből az idei évben 950.000 Ft lett felhasználva.

A megnövekedett energiaárak miatt az önként vállalt feladatok szűkítésére kötelezte el magát a Képviselő-testület, így a döntési javaslat értelmében a 2023. évben nem csatlakozna Gyomaendrőd Városa az Ösztöndíjrendszer 2023. évi fordulójához.

Képviselői javaslatra azonban a módosító indítvány szerint szavaztak a testület tagjai, miszerint csatlakozni kíván a Bursa Hungarica Ösztöndíjrendszerhez. Ezzel az intézkedéssel is támogatni szeretnék a szociálisan rászoruló családokat, ezért az elmúlt évben hozott önkormányzati döntésnek megfelelően várják a felsőoktatásba felvett tanulók pályázati kérelmét.

Lehóczkiné Timár Irén
Alpolgármester

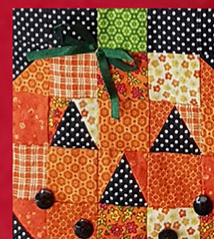
Körös Körül Folt
Hímző- és Foltvarró Szakkör
nyílt foglalkozása

2022. október 13. (csütörtök) 17 órától
a Kállai Ferenc Művelődési Központban

A nyílt foglalkozáson átadásra kerül a csoport tagjai által készített fali kép,
amely a Művelődési Központ emeleti folyosóján kerül elhelyezésre.

Köszöntőt mond: Toldi Balázs Gyomaendrőd Város polgármestere

Szeretettel várunk minden érdeklődőt!

HELYI ÉRTÉKTÁR HÍREI

Gyomaendrőd Város Helyi Értéktára eleget téve a megisztelő felkérésnek, az idei évben is bemutatkozott a szeptember 3-án Békéscsabán megtartott hetedik Megyenapon.

Ekkor vehettük át azt az Oklevelet, amely igazolja, az „Aranka Játékbaba Múzeum” is méltó arra, hogy a megyében összegyűjtött értékek közt szerepeljen. Felterjesztett javaslatunk hatására került be szintén a Békés Megyei Értéktárba a „Szilasok-gyomaendrődi halomsor” is, mint a „Békés Megyei Kunhalmok része”.

Büszkék vagyunk hagyományainkra, értékeinkre, mert megkülönbözteti és egyedivé teszi településünket!

Lehóczkiné Timár Irén
A Helyi Értéktár Bizottság elnöke

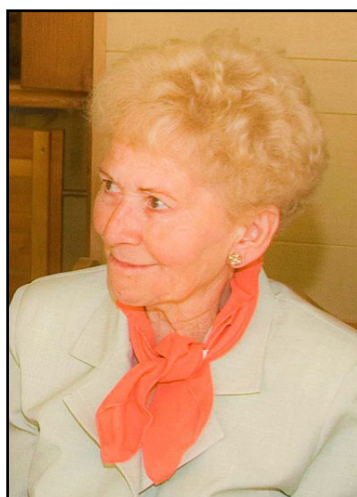
In memoriam

Szülőföld: Bölcső, majd koporsó!
Sarkcsillag a négy égtáj felől!
Anyanyelved billyogként jelöl!
Te vagy a téli hó s a tavaszi zöld,

új kenyér íze, lepergő könny sója,
öröm-kacagás, lelki Kába-kő...
Isten áldjon! Te légy végső álmlunk,
s ivadékainkba szebb Jövő!

Tímár Máté

özv. Szabó Incéné Gellai Margit 1935-2022 ny. óvónő

*Küldetésnek jöttél a földre,
hogy azt a kis kört itt lenn,
ahová állított az Isten,
fényeddel tündököld be.*

Ölbey Irén

Született 1935-ben Endrődön. A hétéves kis Bélával özvegyen maradt édesapa második házasságából két kislány született, Boriska és utána Margit. Elmondása szerint kövér baba volt. Dundi... Dunci, így kapta a sokak által ismert becenevet.

Vallásos, templomba járó családban nőtt fel, édesanyja a Mária társulat tagja is volt. Bátyja kántortanító végzettséget szerzett, egy ideig orgonált az endrődi templomban, ahová szívesen vitte a kis húgát, aki rendkívül muzikális volt. A kis lába nem ért le a pedálokhoz, de már az ujjacskáival próbálta előcsalni a dallamot. A családban mindenki jó hangú volt, ünnepekkor több szólamban együtt énekeltek Béla vezényletével.

Az általános iskolát kítűnő eredménnyel zárta. A két testvére messzire került, Ő itthon szeretett volna maradni a szülők közelében. Felvették a Gyomai Állami Óvónőképzőbe. Itt már hangszeret is tanultak, Ő a hegedűt választotta. Édesapja magánúton is taníttatta, egy cigányprimás foglalkozott vele, nagyon tehetségesnek tartotta. Zenekarban is hegedült. Az óvónőképzőt is kítűnő eredménnyel járta ki, 1954-ben sikeres képesítő vizsgát tett.

1954-től 1955-ig a gyomai Hősök úti Óvodában volt beosztott óvónő, majd 1955-57 között az endrődi Szabadság úti Óvoda csoportvezető óvónőjeként dolgozott. Ezután vezető óvónő lett a Munkás úti Óvodában. 1980-tól a Blaha úti Óvoda vezető óvónője lett.

Folyamatosan tovább képezte magát, 1965-ben gyakorló óvodai óvónői vizsgát tett, 1979-ben kétéves komplex szemináriumot végzett.

Az óvodai munkájában gyakran használta a hegedűt, megszeretette a zenét, elvarázsolva a kicsi gyermekeket, színesít-

ve a foglalkozásokat. Számtalan bemutató foglalkozást tartott, színvonalas munkájáért elismerést kapott.

Gondos odafigyeléssel kezelte a hátrányos helyzetű gyerekeket. Nagyon szerette őket és nagyon szerették őt.

Mindig kifogyhatatlan türelemmel bánt a picikkel, mindig új és újabb generáció a szívéhez nőtt.

Magánéletében amatőr színjátszó csoport lelkes tagjaként számos darabban szerepelt, énekelt, táncolt. Az előadások nagy sikert arattak a helyi lakosok körében. Ebben a csoportban ismerte meg későbbi férjét, Szabó Incét, 1958-ban házasodtak össze. Egy kislányuk született, Marika.

Az 1970-es években megszületett egy új óvoda építésének terve a Munkás úti Óvoda mellé. A házaspár két szakmája találkozott, Szabó Ince vezette az építkezést, majd a felesége fáradhatatlanul felkeresve számtalan szponzort, lépésről lépésre gyönyörűen berendezte, új játékokkal feltöltötte, színes falfestményekkel gyerekközpontúvá varázsolta. Gyönyörű lett az eredmény! A sors fintora, hogy rövid pár év után ebből a szívügyének tartott óvodából áthelyezték.

Aktív életének az utolsó 5 évében, a rendszerváltás hajnalán segített erdélyi, sokgyermekes menekülteknek otthont teremteni, mindenben lehetett rá számítani, ami a helybeliek érdekeit szolgálta.

1990-től nyugdíjasként a környezetében élő idős, magányos, vagy beteg embereket segítette önzetlenül. Ajtót nyitott rájuk, bevásárolt, főtt ételt vitt, vagy éppen egy feldíszített karácsonyfát. Hálával, szeretettel vették őt mindezért körül.

A régi rendszer tilalma után ismét visszatérhetett a gyermekkorra óta szeretett templomba. A rendszeres szentmise látogatások, perselyezés mellett nagy örömmel kapcsolódott be a templomdíszítés munkájába. Ünnepek, búcsú előtti hetekben hosszú órákat töltött a sekrestyében, míg megszülettek keze nyomán a szép virágtálak, csokrok. Sokszor csak a sötét estében ért haza.

A férjét 2017-ben veszítette el, akit türelmes szeretettel gondozott. Halála után már fogyott az ereje, lendülete.

Amíg bír, mindig ott volt a vasárnapi szentmiséken. Később otthon, rózsafűzérrel, vagy imakönyvvel a kezében imádkozott. Türelemmel viselte a betegségét.

2022. szeptember 2-án, az Egyház szentségeivel megerősítve adta vissza lelkét a Teremtőjének. Férjével közösen nyugszanak a szeretett szülőföldben, az endrődi temetőben.

„Nem jut be mindenki a mennyek országába, aki mondja nekem: - Uram, Uram! Csak az, aki teljesíti mennyei Atyám akaratát.” Mt 7,21

A Szent Gellért Katolikus Általános Iskola és Gimnázium hírei

Veni Sancte 2022/2023

2022. szeptember 1-jén új tanévet nyitott meg Tóth Ferenc intézményvezető úr az endrődi Szent Imre Katolikus Templomban, ahol megjelentek a Szent Gellért Katolikus Általános Iskola és Gimnázium diákjai. A szentmisét Czank Gábor atya celebrálta, Papp Tibor református lelkész mondott beszédet, s kisiskolásaink tették szavalatukkal még ünnepibbé a tanévnyitót.

Iskolánk hagyományai közé tartozik, hogy minden évben megemlékezünk névadónkról, Szent Gellért püspökről. Idén előbb játékos programokon vett részt közösségünk, majd ünnepi szentmisén idéztük fel Gellért püspök alakját. Czank Gábor atya vezetésével megkoszorúztuk iskolánk alapítóinak emléktábláját, és imádkoztunk mindazokért, akik a kezdetektől segítették intézményünket.

Rendhagyó óra a természetben

A Szent Gellért Katolikus Általános Iskola és Gimnázium 4. osztályos tanulói rendhagyó környezetismeret órán vettek részt. Nagy segítséget nyújtott ebben Juhászné Tímár Ágnes környezetgazdálkodási agrármérnök, aki szívesen foglalkozik botanikával és növénymeghatározással. A mai órán vadon élő növényeket kerestünk a természetben. Először átismételtük a növények részeinek a feladatait, majd kis képek alapján megkeresték és felismerték a természetben a rajzolt vadvirágoknak a megfelelőit. A hallott ismeretek elmé-

lyítésére csoportokban rövid kérdésekre válaszoltak a gyerekek. Végül egy rövid sétát tettünk még a Fűzfás-zugi holtág növényvilágának a megtekintésére. Hálsán köszönjük Juhászné Tímár Ágnesnek a rendhagyó óra megtartását, aki nagyon fontosnak tartja, hogy a gyerekek jobban megismerjék az őket körülvevő természeti értékeket, és ha ismerik, megszeretik és jobban óvják azokat.

Kerekiné Kovács Klára
osztályfőnök

Katolikus oldal

Magyarok Nagyasszonya

Mindnyájan ismerjük az Angyali Üdvölet történetét az Evangéliumból: Gábor angyal köszönti a fiatal názareti leányt, Joákim és Anna lányát, és közli vele, hogy alázatossága, tisztasága és mély Isten-hite miatt őt választotta ki Isten arra, hogy a Megváltó anyja legyen. Pedig első látásra Mária csak egy a Jeruzsálem leányai közül, és tulajdonképpen ő maga sem érti az angyal szavait. S bár valószínűleg nem érzi magát méltónak erre, mégis alázattal meghajlik Isten akarata előtt: „Legyen nékem a Te igéd szerint!”

És innen már ismerjük Mária további sorsát: megszüli és felneveli a Messiást, és bár a későbbiekben a háttérben marad, mégis figyelemmel kíséri Jézus tanítóútját, emlékezetébe vési szavait, s joggal állíthatjuk, hogy ő az első keresztény, aki eljutott a tökéletességre, s mennybevétele után megkapta az örökös koronát a Szent-háromságától.

De elhagyva Palesztina vidékét, s előrepörgetve az idők kerekét, álljunk meg Szent István első királyunk idejénél. István elvezeti a kereszténységre népünket. Megérteti a magyarokkal, hogy a pogány isteneknek bemutatott áldozatok és a sámánok dobszava nem juttat el minket az üdvösségre. Elvezette népünket Jézushoz, és Jézuson keresztül a Szent Szűzhöz. Az augusztusi Szent István-ünnepen láttuk a haldokló Szt. Istvánt, aki Imre herceg korai halála után utód nélkül maradván, koronáját az egész országgal együtt Máriának ajánlja, aki ez által lett a Magyarok Nagyasszonya.

És a későbbiekben a környező népek följegyzései, krónikásai nem hiába hívják hazánkat Regnum Marianumnak, Mária országának. Hiszen a szent Szűz tisztelete hamar gyökeret vert a magyar lelkekben, és különös gyermeki szeretettel vette őt körül. Nagy-Magyarország templomainak több mint fele Mária tiszteletére épült, a több mint 72 zarándokhelyre pedig évente hatalmas búcsújáró tömegek indultak, hogy Mária segítségéért könyörögjenek.

Vonuljanak el lelki szemünk előtt országunk nagyjai, kik különösen is kitűntek a Szent Szűz tiszteletében:

- Elsősorban maga az imént említett Szent István király, aki beleülteti a magyar szívekbe a Boldogasszony tiszteletét, halálakor nem kapkod trónörökös után, hanem meri egyenesen Máriára bízni az országát és népét, tudva, hogy ott lesz legjobb kezekben. Ezt látva, Testvéreim, kicsit gondolkodjunk el: mi tudjuk, merjük-e az Isten Anyjára bízni ügyes-bajos dolgainkat, vagy csak a magunk erejében bízva akarjuk véghez vinni ügyeinket? Mennyire van ott a mindennapjainkban a Szent Szűz tisztelete, vagy éppen mennyire zárjuk őt ki életünkéből?

- Ott látjuk a liliumtisztá Szent Imre herceget a székesfehérvári templom Mária-oltára előtt térdelni, amint tisztaságát és életét Máriának ajánlja fel. S tudjuk, ezt meg is tartotta haláláig. Napjainkban sokan sokat méltatlankodnak az ifjúság életéért. Mert „bezzeg a mi időnkben” nem így éltek a fiatalok. Valóban, mások voltak a szokások és az erkölcsök. Valóban nem a jó úton jár ifjúságunk jó része, tisztelet a kivételnek! De vajon a morgolódáson és megszóláson kívül eszünkbe jut-e az, hogy Imre herceg példájára legalább néha-néha Máriához forduljunk a jövő magyarjaiért? Jóleső érzés volt káplán koromban hallani, amint a szarvasi templom Mária-Társulatának tagjai vasárnaponként a rózsafűzér tizedei közé imádkozták: „Rózsafűzér Királynője, könyörögj ifjúságunkért!” Nagyon komoly feladatunk a fiataljainkért való imádkozás!

- Aztán ott látjuk magunk előtt Szent László királyt, aki folytatja mindazt, amit István elkezdett. Megalapítja a Nagyvárad egyházmegyét, és a váradi székesegyházat a Mennybevett Szent Szűz tiszteletére szentelteti. Ott is kívánczolt eltemetkezni. Amikor pedig hadba vonult, kardja markolatára fonva ott volt a rózsafűzér: azaz Mária oltalmába helyezte magát és csapatait, és el is jutott a győzelemre. Testvéreim, mi, halandó emberek is megvívjuk a magunk harcait: a nehézségekkel, a kísértésekkel, a betegségekkel vagy a rossz indulatú emberek pörkedéseivel kell naponta harcba szállnunk. Segítségül hívjuk-e a Szentoltvasó szavaival Máriát úgy, ahogy László királyunk tette? Vagy erről megelégedve inkább alul maradunk a harcban?

Lám, csak néhány nagyját soroltuk fel népünknek, s mennyi tennivalót találtunk: Mária oltalmát kérni nehézségeinkben és harcainkban, imádkozni a magyar ifjúságért, feleleveníteni őseink régi imádságos szokásait, mint például az Űrangyala-imádság...

S ha még folytatnánk a listát, még több elérni valót találhatnánk.

Tudjuk testvéreim, hogy nagyon sokat, szinte javíthatatlanul sokat rontott a kommunizmus negyven éve. Két generáció nőtt fel Isten és vallás nélkül, és legalább négy generáció kell hozzá, hogy helyrehozzuk a lemaradást, -persze csak ha komolyan munkálkodunk ezen. Ha semmit sem teszünk érte, száz generáció is eltelhet, akkor sem leszünk a régi „máriás magyarok”.

Mi csak imádkozni tudunk Máriához, hogy hitetlenségünk és gyarlóságaink ellenére se feledkezzék meg rólunk, s továbbra is borítsa fölénk védő palástját. Nekünk pedig igyekeznünk kell jó keresztényeknek lennünk, és sokat-sokat engesztelnünk az ősi pogányságba visszasüllyedt honfitársainkért.

Magyarok Nagyasszonyának szép ünnepe felhívja a figyelmünket, hogy lelki téren sok a tennivalónk. Mária továbbra sem tagadja meg Szent István egykori kérését, és továbbra is országunk felett őröködik, - csak mi erről el-el feledkezünk...

Kérjük a mi Urunktól azt a máriás lelkületet, amely őseinket jellemezte, s ugyanakkor ne feledkezzünk el imádkozni azon honfitársainkért, akik még nem akartak visszatérni Istenhez.

Imádkozzunk a Magyarok Nagyasszonyához, hogy jó és istenfélő magyarokként tudjunk példát mutatni másoknak is, ezáltal is teljessé téve első Szent királyunk óhaját.

Czank Gábor

Egészségről-betegségről

Koriander (*Coriandrum sativum*)

A koriander a Földközi-tenger vidékéről származó, a Földön széleskörben elterjedt gyógy-és fűszernövény. A koriander a petrezselyemre emlékeztető, aromás illatú és ízű, egyéves, lágyszárú növény. 3000 éve termesztik levele, magja és termése miatt, Kr.e. 1500 körül az egyiptomi Ebers-féle papirusz tekercs is említ koriander tartalmú, gyógyító recepteket.

Az ókori rómaiak fűszerként hasznosították és Európa szerte ismertté tették a koriandert, a görög Hippokratesz is alkalmazta a gyógyításban. A koriander kedvelt fűszere a közel-keleti, ázsiai, indonéziai, dél-amerikai és a mexikói konyhának.

A koriander főzet kedvező hatású puffadás, émelygés, gyomorsav túltermelés, bélférgesség-és bélfertőzés, hasmenés esetén. A koriander készítmények fokozzák az emésztőnedvek elválasztását, vércukorszint szabályozó és koleszterin csökkentő hatásúak.

A koriander főzettel történő gargalizálás – antimikrobás hatása miatt – kedvező lehet torokgyulladás kialakulása-kor. A koriander tinktúra hasznos lehet szájüregi gyulladás, afták és ínygyulladás gyógyításában. A gyógynövényből készült kenőcs izomlazító tulajdonságú, az illóolaja reumatikus panaszok kezelésére alkalmazható.

A koriander vértisztító hatású, kúra-

Koriander

szerű alkalmazása javasolt lehet vérmérgezésben. A koriander fogyasztásakor a nehézfémek kiürülnek a szervezetből, így a gyógynövény rendszeres fogyaszt-

tása véd az Alzheimer kór és egyéb demenciák-, a látásromlás-, és a szív-, érrendszeri betegségek kialakulásától.

A koriander pakolás jótékony hatású lehet égési sérülések gyógyításában, a levél-és porított termés alkalmazható bőrbőrségek kezelésében.

A koriander sültek, pácok, sütemények, likőrök, gin és sörök ízesítésében használt, kedvelt fűszernövény.

A növény levelét és termését nemcsak fűszerként és gyógynövényként hasznosítják, hanem az illatszert is kedvelt alapanyaga is.

A gyógynövény érett, citromra emlékeztető illatú termését nyárutón érdemes begyűjteni, a szárított koriandert lezárt üvegedényben tároljuk.

Forrás:

<https://drimmun.com/koriander-gyogyhatasa-coriandrum-sativum>

Koriander az ázsiai konyhában

ASZTAG

- szabadban tárolt, tartósan összerakott, cséplésre vagy nyomtatásra váró gabona (elsősorban búza) -

A szilváról

Forrás: Kerti hírmondó „022/5. szám
Közreadta: Várfi András agrármérnök

A szilváról...

A szilva hazánkban a legelterjedtebb gyümölcs. Többsége a házikertekben, a szőlők között, az utak mellett, a kertekben és az udvarokban elszórta áll, a nagyarányú üzemi telepítések ellenére is. A szilva népes és változatos gyümölcsünk. Ha csak a színüket nézzük, vannak köztük zöldek (Zöld ringlő), lilák ((Ageni), kékek (Besztercei, Stanley), pirosak (Vörös szilva) és sárgák (Mirabella). A nálunk termelt sok szilvafajta közül a legfontosabb a Besztercei, amelyet az egész országban kedvelnek ízes, kék, hamvas gyümölcse miatt.

TÖRTÉNETE, ELŐFORDULÁSA

A szilva előfordulását a Földközi-tenger keleti medencéje környékén gyanítják, valószínű, hogy Szíria, Irán, Örmény-Török- és Görögország népei termelték először. Viszonylag gyorsan elterjedt Európában, ahonnan a többi kontinensre is eljutott, amelyek közül főleg Dél-Amerikában (Argentína) termelnek sokat belőle. Európa adja a szilvatermés zömét. A legnagyobb szilvatermelő országok Románia, Németország és Bulgária, utána Magyarország következik. Sok szilvát termel még Franciaország, Lengyelország és az USA is. Magyarország szinte minden táján folyik szilvatermesztés kisebb-nagyobb mértékben.

A szilvafák környezeti igénye viszonylag könnyen kielégíthető. Fénykedvelő növény, de erre nem kényes. A téli hideget jól tűri, és mivel késő tavasszal virágzik, a korai fagyok is ritkán ártanak neki. Sekélyen gyökerezik, ezért a tartós csapadékhánytól sokat szenved, a gyümölcsöket elrúgja, tehát házikerti körülmények között ajánlatos a rendszeres öntözésre berendezkedni. Szélsőséges futóhomok és szikes talajok kivételével mindenütt lehet termesztetni, de legjobban a párás folyó völgyekben érzi magát. A szilvafa meghálálja a rendszeres trágyázást.

Szilvafacsmetét ültetni, mint más gyümölcsfáknál is, a legalkalmasabb ősszel, október-novemberben, a fagyok beállta előtt (kivéve képeznek a konténeres csemeték, melyeket tavasztól őszi ültethetünk). A faiskolai lerakatokban kapható csemeték többnyire myrabolán alanyon állnak. Ezekből közepes törzsű fákat célszerű nevelni. A szilvafákat hat méter távolságra telepítjük egymástól. Figyelembe kell venni, hogy a nálunk kedvelt fajták között számos önmeddő akad, mint pl.: az Althann ringlő, a Zöld ringlő, és számos kevésbé ismert fajta, melyeket csak pollenadófajtákkal együtt érdemes telepíteni. A csemeték a 4-5. évben hozzák az első termést. Addig kell a koronát kialakítani, de a ritkítást ezután sem szabad abbahagyni, mert a szilvafák többsége hajlamos arra, hogy sűrű, áttekinthetetlen koronát képezzen. A szilvafajták jelentős része gyökérsarjakat nevel, melyeket idejében el kell távolítani, úgy, hogy a sarj körül a talajt kibontjuk, és a sarjat a gyökérről letépjük, így a sarj helyén nem maradnak rejtett rügyek, amelyekből újabb sarjak eredhetnek. Nagy fontosságot kell tulajdonítani a vegyszeres növényvédelemnek a kártevők és kórokozók ellen és mellette a kiegészítő mechanikai védekezésnek, a törzsápolásnak, a koronaritkítás-

nak és a hullott gyümölcsök összeszedésének.

FELHASZNÁLÁSA, BETAKARÍTÁSA

A szilva beltartalma figyelemreméltó, azonban cukortartalma magas. Kiváló az étrendi hatása, remek ellenszere a székrekedésnek. A jól beérett szilvából remek lekvár készíthető. Az aszálás kiment a divatból, pedig a diógerezddel töltött aszaltszilva egyike a legkiválóbb csemegéknek. Befőtt készítésre és mélyhűtésre is alkalmas a jó „Besztercei szilva”, és nem legutolsó módja a pálinkafőzés. Fontos, hogy a szilva szedése akkor történjen, amikor az értékesítés vagy felhasználás kívánja. Nem mindegy ugyanis, hogy milyen formában dolgozzuk fel a gyümölcsöt. Figyelembe kell venni az érési állapotot, befőzésre, lekvárfőzésre, illetve teljes érettségben használhatjuk. Ismernünk kell a fajták érési tulajdonságát. Vannak korábban és később érő fajták is. Napjainkban a technikának köszönhetően a konzervgyári felhasználásra szilvarázó gépekkel szedik a szilvát, mivel a gyümölcs jól bírja a gépi betakarítást is. A friss fogyasztásra kerülő szilva kocsányával együtt kerüljön szedésre, mivel kocsány nélkül hamar romlásnak indul. Amennyiben a kocsány kis húzással nem válik el könnyedén az ágtól, inkább még várjunk néhány napot a betakarítással.

TÁROLÁSA

Tárolásra alkalmas gyümölcsöket legcélszerűbb hűvös pincehelyiségben tárolni. Ne tegyük egymásra őket, hogy elkerüljük a későbbi sérüléseket. Az ideális terem sötét, hűvös és nem túl párás. Egy kis páratartalomra szükség van, hogy a gyümölcsből kevesebb nedvesség távozzon. A túl párás levegő azonban növeli a rothadás veszélyét, mivel jól szaporodnak benne a rothadást előidéző kórokozók. Az ideális páratartalom 85%.

A gyümölcsöt óvatosan kell kezelni, kerüljünk minden fölösleges koccanást, ütődést vagy zúzódást. A sérült gyümölcs hamarabb megromlik és már nem ízletes. A megsérült darabokat minél hamarabb fel kell dolgozni. Csak a hibátlan egészséges gyümölcsöt tároljuk. Lehetőség szerint száraz időben szedjük le a fáról, ez is csökkenti a rothadás valószínűségét. A friss, teljesen érett szilva nem tárolható. Tárolás céljából a fagyasztás javasolható, vagy készítsük szilvalekvárt.

Dr. Karacs-Végh Anita

HÍREK, ESEMÉNYEK A KIS BÁLINTS ÁLTALÁNOS ISKOLÁBÓL

Papírszínházban jártunk

Szeptember 15-én rendeztük meg bázisintézményi programsorozatunk első foglalkozását. A résztvevők elsőként a papírszínház történetével, alkalmazási lehetőségeivel, sokoldalú fejlesztő hatásával ismerkedhettek meg. Ezt követően Lázár Ervin: A kék meg a sárga című történetét tekinthették meg Fekécsné Buza Erika tanítónő, gyógypedagógus előadásában. Az érdeklődők a történet feldolgozásához számos ötletet kaptak és próbálhattak ki. A program végén a látogatók igazi művészi élménnyel gazdagodva távozhattak. A tudásukat megosztó pedagógusok: Fekécsné Buza Erika, Gyuriczáné Molnár Éva és Kereki Irén pedagógusok voltak.

Együtt eveztünk a Hármas-Körösön!

Iskolánk második alkalommal hirdette meg a Hármas-Körösön a közösségi sporteseményt a „Kisbálints” diákoknak, szülőknek, nevelőknek és a természetkedvelő sportbarátoknak.

Az esős időjárás ellenére, csaknem kétszázan vállalkoztak a 3,6 km-es táv teljesítésére. A derűs hangulat, a közös erőfeszítés, minden résztvevő számára emlékezetessé tette ezt a délutánt.

Programunk célja az volt, hogy felkeltsük tanítványaink érdeklődését településünk természeti értékei iránt, és az, hogy megmutassuk a közös mozgás örömeit.

Köszönjük, hogy megtisztelte rendezvényünket Toldi Balázs polgármester, Hüttner Csaba, a Magyar Kajak-kenu Szövetség szövetségi kapitánya, Kepenyés András, a Gyulai Tankerületi Központ térségi irodavezetője. A rendezvény szervezői, támogatói voltak: a Körös Kajak Sportegyesület, a KSI Gyomaendrőd, a Hamahama Természetjáró Egyesület, a Gyomaendrődi Víziszörnyek, Jankulár Zsolt, Klimó Krisztián és Szűcs Martin.

Jövőre újra evezzünk együtt a hajózás ünnepén a „Kisbálintsokkal”.

Autómentes nap

Csorbané Dávid Ivett rendőr törzsőrmester a biztonságos kerékpározás szabályaiából tartott érdekes, izgalmas, interaktív előadást az ötödikeseknek. Szinte észrevétlenül bevonta a gyerekeket, akik bekapcsolódtak, ügyesen válaszoltak a kérdésekre. Az óra végén a tanulóknak ajándékokkal kedveskedett az előadó.

Szüreti multság

Szeptember 23-án délelőtt a „Kisbálints” elsősök vendégségbe látogattak a Százszorszép Óvoda szüreti báljára. A mulatságon együtt énekelhettünk az óvodásokkal és a rég látott óvónénikkel a Holló együttes vidám muzsikáira.

Az ovi udvarán a mustkészítést leshettük el és kóstolhattuk meg, csemegézhattunk az őszi gyümölcsökből. Végül egy kis időre feléledhettek az óvodás emlékek, újra birtokba vehették a kisiskolások az udvari játékokat.

Köszönjük a nagyszerű élményt a Százszorszép Óvoda dolgozóinak!

Testvériskolai találkozó

Szeptember 21-én egy csapat harmadik osztályos tanuló érkezett hozzánk Dunaharasztiából. Az erdei iskola programján belül látogattak el városunkba. A természeti kincsek mellett kíváncsian álltak intézményünk mindennapjai felé. Nagy örömmel tettünk eleget kérésüknek: iskolánk és a Körösi Csoma Sándor Általános Iskola testvériskolává váltak.

A testvériskolai találkozó keretében csütörtökön délelőtt a harmadik évfolyamos diákok ismerkedhettek meg egymással. A Hősök úti épületben 6 állomásból kialakított mozgásfesztiválon vehettek részt a tanulók. A sportos, kooperációt is igénylő feladatokat közösen kellett megoldaniuk. A pályákat nagy örömmel teljesítették, az önfeledt játék után a jól megérdemelt pihenés és nassolás következett. A pedagógusok megtekintették az osztálytermeiket, majd egy csésze tea és kávé mellett kötetlen beszélgetésekre is sor került. Ebéd előtt elköszöntünk egymástól, ugyanis vendégeinkre még számos program várt városunkban.

irodalmi oldal

Rovatvezető: Polányi Éva

125 éve született Tamási Áron (Farkaslaka, 1897. szeptember 19. – Budapest, 1966. május 26.) Kossuth-díjas székesely magyar író.

ANGYALOK ÉNEKE

Fogós kérdés, hogy milyen asztalosok vannak. Mert ha valaki azt mondaná, hogy van bútorasztalos és műasztalos: én azt felelném, hogy jó-jó, de hát még? Ha pedig azt mondaná, hogy van barna asztalos és van szőke, én azzal sem lennék elégedett.

A szemem csak akkor csilanna igent, ha végső szorultságból azt mondaná elmésen valaki, hogy van falusi asztalos és van városi asztalos.

Keserű Máttyás falusi asztalos volt.

Növendék koromban, amikor deák voltam, nyáron által gyakran időztem a mester műhelyében. Szerettem őt, s nyilván ő is engem. A mesterség néhány titkába is beavatott. Nótát is igen sokat tanultam tőle, mert igen nagy énekes volt. Talán énekesnek még nagyobb, mint asztalosnak. Azonkívül kedvelte a betűt is, mivel jótékonyan hatott a falusi emberekre.

S hiába hívták Keserűnek, mert vidám volt, a maga különös módján.

Különben pedig...

No, de jobb lesz, ha nem magyarázom tovább Keserű mestert, hanem elmondok egy rövid történetet, mely az ő természetét jobban elbeszéli.

Nyár volt. Július végén. Már estére hajlott az idő. Csak ketten voltunk a műhelyben, s beszéd nélkül. Keserű mester ablakramákat festett, okkersárga színre. Én a gyaluforgácsot kigyóztattam, miközben azon töprengtet az eszem, hogy vajon minek az illatához hasonlít a gyaluforgács illata. Mielőtt azonban kitalálhattam volna, hogy legjobban a gyaluforgács illatához hasonlít, kinyílt az ajtó, s hát nagy térfoglalással egy fiatal emberke lépett a műhelybe. Kamasz emberke volt, vékony és szőke. A lábellenje poros, vastagon. A vállán hátizsák, s a fején egy gyengécske sapka. Könnyű volt látni, hogy a városból jöhetett, a poros úton. Ámbár a köszönése nem városi módra vallott, mert nagy hangon így szólt:

- Adjon az Isten jó napot!

Keserű mester rápillantott az ifjú vándorra, de csak megnézte

őt egy pillantással, s oda sem vakkantott neki. Hanem az ablakramát szó nélkül tovább festette. Látván, hogy nem fogant meg a köszönés, azt gondoltam magamban, hogy ezek ketten nyilván régi ismerősök, csakhogy most haragban vannak.

S én sem szóltam semmit.

A jövevény letette szépen a hátizsákját, majd nagy tisztességtudással odament Keserű mesterhez, kinek az oldala mellett megállott.

- A mester úrhoz van-e szerencsém? - kérdezte.

Keserű mester erre sem szólt semmit, hanem tovább festette a ramát, mintha csak a légy dongott volna a füle mellett.

A helyzet különösnek kezdett látszani.

Annál is inkább, mert az ifjú emberke nem retirált, hanem tovább folytatta a szót, mondván:

- Engedje meg, hogy bemutassam magam: Szeder Károly asztalossegéd vagyok!

Keserű mester erre sem hederített semmit.

- Szeder Károly vagyok! - nyomta meg a jövevény.

De hát szó helyett ismét csendet nyert.

Az iskoláját, gondoltam magamban, most mindjárt bőgni kezd ez a szegény Szeder segéd. De nem gondoltam jól, mert csupán a vállát vontam meg, majd odajött egyenesen hozzám, hátha a váratlan csapásról fel tudnók lebbenteni együtt a fátylat.

- Süket! - kérdezte tőlem.

Én megráztam a fejemet, hogy nem süket.

- Hát akkor!!

- Talántán - mondtam neki - a szedernek még nincsen itt az ideje.

- De engemet úgy hívnak! - védekezett a segéd.

Hát erre én is megvonítottam a vállamat, hogy a nevérol s az egész dologról nem tehetek; s ilyenformán ismét csendbe borultunk, ami nem volt a legjobb.

Láttam Szederen is, hogy bizony, mert rettentő szorongással nézett reám. Még a két karját is megemelte néha, nehogy lemerüljön a csend mélyébe. Látván e szoros béborult állapotot, nagyon megsajnáltam a szegény jövevényt, s intettem neki, hogy jöjjön csak utánam.

S jött.

Amikor kiléphetünk a szobából, bétettem magunk után az ajtót, s ránéztem Szederre, aki így szólt:

- Hát ez rémítő helyzet!

- Vegyen csak levegőt, bőségesen! - biztattam.

Szeder az árnyékos helyen kétszer is nagyot szippantott a friss levegőből.

- No, jobban van-e? - kérdeztem.

- Kicsit jobban - mondta.

- Hát akkor ne búsuljon - folytattam -, mert segítünk valahogy a dolgon. Honnét jött, s mi járatban van?

- A városból jöttem - válaszolta Szeder ifjú -, s az lenne a célom, hogy Keserű mester segédnek felfogadjon. Mivel hát úgy hallottam, hogy segéd kéne neki.

- Hely lesz, ha szót fogad nekem - kezdettem a tanítást. - Hajlandó-e szót fogadni?

- De mennyire! - mondta serényen.

- Hát akkor hallgasson ide! - folytattam a tanítást. - Elsőben is, amikor belép a műhelybe, ne úgy köszönjön, ahogy köszönt. Mert ugyanis Keserű mester azt szokta mondani, hogy ő nem sekrestyés,

hanem asztalosmester. Érti-e!

- Értem, kérem.

- Másodszor pedig: az Istent hiába ne emlegesse, mert Keserű mester azt szokta mondani, hogy az neki eddig is sokba került. Érti-e!

- Értem, kérem.

- Harmadszor pedig: tud-e énekelni!

- Tudok!

- No, akkor csatát nyerünk! - szóltam boldogan, s azzal kihoztam a hátizsákot a műhelyből, és Szedernek azt mondtam, hogy vegye a hátára ismét, s majd úgy jöjjön a műhelybe vissza, mintha még nem is járt volna ebben a házban soha.

- Értem!

- Mindent!

- Mindent!

No jó, én előrementem, vissza a műhelybe, s ott Keserű mesterhez így szóltam:

- Hát mester bátyám, ha most jönni találna egy magának való segéd, felfogadná-e!

- Ha nekem való jönne, azt igen - felelte ő.

S abban a pillanatban megnyílt az ajtó, s azon félrekapott sapkával belépett Szeder. A hátizsákját egy mordulással ledobta a földre, majd megtörölte verejtékes homlokát, s csak úgy általában így szólt:

- Még az angyalokat is elnyeli ez a fene por, míg az ember a városból ide kijön!

Látván, hogy igen jól kezdi, még adtam egy kicsi zabot a jó kedvének, szólván:

- Tán előbb köszönne, ha bémegy egy házba!

- Nem sekrestyészhez jöttem - folytatta Szeder -, hanem Keserű Mátyás mesterhez!

No, gondoltam, igazán jó csapáson megy a dolog, s így fűztem tovább a szót:

- Az Úr jóságos és mindnyájunknak közös atyja: mért nem köszön hát az Ő nevével!

- Én sem vagyok sekrestyész - vágta ki Szeder. - Hanem asztalos-segéd!

- Maga asztalos! - csaptam rá örömmel.

- De mennyire!

- Helyet szeretne talán? - tudakoltam tovább.

- Én azt - folytatta Szeder -, de csak olyan helyet, ahol a mester is úgy gondolkozik, mint én.

- Hát maga hogyan gondolkozik? - kérdeztem.

- Én úgy, ahogy nem hiszek semmiféle hókuszpókuszban - hirdette Szeder. - Aztán óvakodom az alázatos szemforgatóktól, nemkülönben a szektárius szellemektől!

Nagyokat bólogattam erre, miközben szemmel tartottam Keserű mestert, aki egyre vidámodva festette a ráját. S folytattam is, szólván:

- S mit szeret, ha szabad kérdezniem?

- Én a vidámságot, s különösen az éneklést! - mondta Szeder, mire én rögtön megbiztattam, hogy énekeljen egyet.

Hát erre mindjárt széjjelvetette a két lábát a segéd ifjú, és kántorosan azt a dalt kezdte énekelni, hogy: Ha férfi lelkedet egy nőre feltevéd...

Midőn a dal végét jól kiterítette, akár a páva az ő farkát, intettem

neki, hogy a kabátját vesse le, s az inge ujját túrje fel. Szeder ezt meg is cselekedte gyorsan, mire én odavezettem őt Keserű mesterhez, akihez így szóltam:

- Mester bátyám!

- No, mi az, fiam? - kérdezte Keserű mester.

- Adja hát oda az ecsetet ennek a legénynek!

Oda is adta rögtön.

Szeder pedig a kezébe ragadta az ecsetet, s miközben egy új dalba kezdett, úgy festette tovább az ablakramát, mintha esztendő óta ebben a műhelyben dolgozott volna. Én magam s Keserű mester hátrább húzódtunk, s onnét néztük a kellető munkát.

- Milyenek találja, Keserű bátyám? - kérdeztem végre.

- Istentelen fickó, de jól dolgozik - felelte Keserű Mátyás.

- Hát akkor felfogadja segédnek, ugye!

- Fel én!

Több szó már nem is esett, hanem belé állottunk mi is a dalba és énekelünk. Együtt, mind a hárman. S boldogan és nagy örömmel, ahogy csak az angyalok tudnak.

Fotók: Polányi Éva

A Rózsahegyi Iskola hírei

Ünnepélyes tanévnyitó

Augusztus 31-én iskolánkban is megnyitottuk az új tanévet. Az ünnepségen 39 új kisdíákot köszöntöttünk, akiket a hagyományoknak megfelelően a nyolcadikosok kísérték be a tanévnyitóra, és adták át nekik a rózsáhegyis kitűzött és az ajándékfüzetet, melyet a gyerekek a szülői munkaközösségtől kaptak. Három bátor elsős: Juhász Csongor, Timár Noémi, Pápai Botond vidám verssel köszöntötték az új tanévet. Elsőseinknek boldog iskolás éveket kívánunk, és minden diákunknak sikeres tanévet!

Színesebbé varázsoljuk

Néhány lelkes pedagógus összefogott, hogy színesebbé tegye iskolánk udvarát. Ugróiskolát, fejlesztő játékokat festettek fel az aszfaltra a gyerekek nagy örömeire. Kicsik és nagyok is szívesen töltik itt a szüneteket, és játszanak, mozognak a szabad levegőn.

No backpack day- Ne iskolatászkában hozd a cuccod nap

Mi mással csempészhetünk vidámságot egy borús, hűvös szeptemberi napba, mint egy kis bolondozással? Szeptember 20-án iskolánk felső tagozatos tanulói nem a megszokott iskolatászkában hozták a tanszereiket, hanem a fantáziájukra bíztuk, hogy ki mibe szeretne belepakolni. A gyerekek határtalan kreativitását mutatja, hogy volt itt minden: talicska, zsák, vödör, párnahuzat, dömper, hokedli, mosóporosdoboz, fazék, batyu, bevásárlókosár, halászháló, szatyor és sok más vicces ötlet. Bízunk benne, hogy ezzel a kis mókával sikerült vidámmá varázsolni ezt a szürke hétköznapot. A legötletesebb megoldások jutalomban részesültek.

Autómentes nap

Szeptember 21-én tartották Gyomaendrődön a városi autómentes napot. Ennek keretében reggel Pocsai Richárd egy Extreme Bike Show bemutatóval szórakoztatta isko-

lánk diákjait. Később Csorbáné Dávid Ivett, a Szarvasi Városi Rendőrkapitányság balesetmegelőzési előadója, tartott előadásokat a biztonságos kerékpározás szabályairól. Délután az alsós gyerekek lufihajtogatásban vehettek részt. 17 órától pedig a Hősök terén gyülekeztünk, hogy egy közös tekeréssel ünnepeljük meg Gyomaendrőd egyesülésének 40. évfordulóját. Köszönjük, hogy részt vehettünk a programokon.

A Szív Világnapja 2022. szeptember 25.

A szívünk napját, a Szív Világnapját 2000 óta a világon mindenhol megtartják szeptember utolsó vasárnapján a Szív Világszövetség (WHF) kezdeményezésére.

Iskolánkban is szeretnénk ennek hagyományát megteremteni. Idén 8. osztályos tanulóink vállalták a feladatot, és állították össze a programot Farkasné Lovas Ágnes tanárnő vezetésével. Változatos feladatokkal hívták fel a figyelmet az egészséges életmódra, a betegségek megelőzésének és a rendszeres sportolásnak a fontosságára. Plakátokat készítettek a szív működéséről, a szívbarát élelmiszerekről és a dohányzás káros hatásairól. Az elkészült munkákat iskolánk zsibongójában állították ki, amelyet bárki megtekinthetett. A tárlat anyagából egy rövid kérdéssort is összeállítottak, melyre a figyelmes látogatók könnyen tudtak válaszolni.

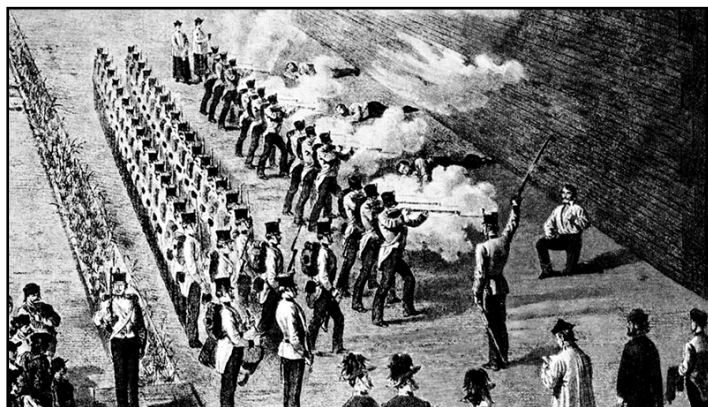

ADY ENDRE: OKTÓBER 6.

Őszi napnak mosolygása,
Őszi rózsá hervadása,
Őszi szélnek bús keserve
Egy-egy könny a szentelt helyre,
Hol megváltott – hősi áron –
Becsületet, dicsőséget
Az aradi tizenhárom.

Az aradi Golgotára
Ráragyog a nap sugára,
Oda hull az őszi rózsá,
Hulló levél búcsucsókjá;
Bánat sír a száraz ágon,
Ott alussza csendes álmát
Az aradi tizenhárom.

Őszi napnak csendes fénye,
Tűzz reá a fényes égre,
Bús szívünknek enyhe fényed
Adjon nyugvást, békességet;
Sugáridon szellem járjon
S keressen fel küzdelminkben
Az aradi tizenhárom.

METAL STOP KERÉKPÁRÜZLET ÉS ÉPÜLETGÉPÉSZET

Kerékpár forgalmazó márkabolt és szervíz

- Tornádó elektromos kerékpárok,
- gázkészülékek, kazánok, radiátorok,
- csövek, szerelvények.
- hűtőszekrények, fagyasztóládák, mosógépek,
- Led TV-k, porszívók
- háztartási kisgépek, szórakoztató elektronika,
- szegek, csavarok, zárok, lakatok,
- fürdőkádák, mosdók, csaptelepek, mosogatók
- ZÁRTSZELVÉNYEK, TÉRHÁLÓK, ESŐCSA-
TORNÁK és FÜSTCSÜVEK kedvező áron!
- kerékpárok JAVÍTÁSA - SZERELÉSE!

GYOMAENDRÖD, Bajcsy-Zsilinszky u. 44. Tel.: (66) 386-909
Hitellehetőség! Minden kerékpárhoz értékes ajándékot adunk!

SPORT

Mérkőzések hétfől-hétre

Augusztus 13-án, szombaton megkezdődött a megyei I. osztályú labdarúgó bajnokság 2022–23-as szezonja. A gyomaendrői csapat beragadt a rajtnál, de hamar észbe kapott és a következő hetekben elkezdte termelni a bajnoki pontokat és a hatodik fordulóra felküzdötte magát a dobogó harmadik fokára.

A lejátszott mérkőzések eredményei:

2022. 08. 27. Gyomaendrői FC – Sarkadi Kinizsi LE 4 : 3
G.: Sebők M.(2), Hanea M.(2)

A bajnokságban még egyik csapat sem érezte meg a győzelem ízét, a sarkadiak számára még a pontszerzés is várat magára, ezért is lehetett kiemelten fontos mindkét oldal számára ez a párharc. A hazaiak a támadóik gólképességében, a vendégek a védelmük szilárdságában bizakodhattak. A házigazdák nagy lendülettel kezdtek, már a hatodik percben megszerezték a vezetést. A vendégek kapusának a bravúrjai kellettek ahhoz, hogy csak a félidő utolsó percében sikerüljön az újabb gólszerzés. A második félidőben tovább tartott a hazai lendület, ami fél óra alatt újabb két gólt eredményezett. Ekkor már mindenki elkönnyvelte a nagyarányú hazai győzelmet, és lankadt a figyelem. Ezt megéreztek a vendégek és a mérkőzés utolsó tíz percében három gólt is szereztek, amivel izgalmassá tették a végjátékot. A hazaiak kihúzták a kritikus utolsó percekét és megszerezték első győzelmüket a bajnokságban. Örök tanulság, a mérkőzés a záró sípszóig tart.

2022. 09. 02. Nagyszénás SE - Gyomaendrői FC 0 : 2
G.: Öngól, Hanea M.

Nagyszénáson már péntek délután elrajtolt a bajnokság negyedik köre. A szénásiak egyelőre idegenben vannak otthon, ahol meglepő eredményeket produkáltak. A Gyomaendrőd edzője talán jobban is ismeri őket, mint saját csapatát, ahol csupán két hónapja dolgozik, hiszen előtte a hazaiakat vezette. A szénásiak két óriási hibát is elkövettek a mérkőzés első negyedórájában, öngólt vétettek, majd egy szabálytalanság után

emberhátrányba is kerültek. Ezt követően kiegyenlítődött a játék, de nem túl magas színvonalon zajlott az első félidő, kevés helyzettel mindkét oldalon sok hibával. A második félidőben kicsit felpörgött a mérkőzés, több lövés és helyzet is kialakult mindkét oldalon. A vendégek a végjátékban kihasználták még egy kontratámadásukat, és a szerzett góllal lezárták a mérkőzést. Némi meglepetésre gyomaendrői sikerrel zárult a pénteki nyitómérkőzés a fegyelmezetlenül és pontatlanul játszó szénásiakkal szemben.

2022. 09. 10. Gyomaendrői FC – Végegyházi SE 2 : 2
G.: Sebők M., Hanea M.

Talán még soha nem játszott egymással bajnoki mérkőzésen a két csapat. A Végegyháza újoncként szerepel az első osztályban, de meghatározó szerepre törekszenek. Villámrajtot vettek a hazaiak, hiszen már a mérkőzés tizenhatodik percében két góllal vezettek, kihasználva a vendégvédelem gyermekes hibáit. Ezt követően magához tért a Végegyháza, pontosabban adogattak, de a hazai előny nem forgott veszélyben. A szünetet követően a gyomaendrői fiatalok bent maradtak az öltözőben, gyorsan is jött a szépités, majd az egyenlítés. A továbbiakban is a vendégek akarata érvényesült a hazaiak alig jöttek ki a saját tizenhatosuk előteréből. A Végegyháza mindent megpróbált, de a lelkes vendéglátóknak sikerült megakadályozni az újabb gólszerzéseket. Hiába vezettek a hazaiak a félidőben már két góllal, a Végegyháznak sikerült az egyenlítés és szerencsés pontszerzést könyvelhetett el a Gyomaendrőd.

2022. 09. 17. Jamina SE - Gyomaendrői FC 4 : 5
G.: Berta Zs.(2), Hanea M., Hunya K., Sebők M.

Első pontjai megszerzésére hajtott a hazai együttes, akik igen rosszul kezdték a bajnokságot. A gyomaendrői gárda magabiztosan érkezett a mérkőzésre, hiszen már négymeccses veretlenségi sorozatot tudhattak maguk mögött. Gyors vezetés után is a hazaiak irányították a játékot, a vendégek kontrajátékra rendezkedtek be. Ezt nagyszerűen csinálták, hiszen a félidő utolsó negyed órájában hét perc alatt háromszor is mattolták a vendégek kapusát, ezzel megfordították a mérkőzés állását. A Jamina azonban az utolsó percekben szerzett góllal visszajött a meccsbe. A második félidő elején nyomban jött egy újabb hazai gól és már is egyenlő volt az állás. Élénk volt a játék, mindkét csapat bátran támadott. Ennek eredményeként a vendégek büntetőből ismét vezetést szereztek, amire még volt válasza a hazaiaknak. De rövidesen jött az újabb vendéggól, amire már nem érkezett válasz, pedig a hazai fiatalok mindent egy lapra feltéve támadtak a pontszerzés reményében, amelyre rászolgáltak volna. Ez a mérkőzés nem a védelmekről szólt, sokkal inkább a csatárok játszották a főszerepet, akik nem töltöttek csak tüzeltek.

Fülöp Zoltán

Népszámlálás 2022

RÓMAI KATOLIKUS TESTVÉREINK!

A közelgő 2022-es népszámlálás alkalmával bátran valljuk meg, hogy római katolikusok vagyunk!

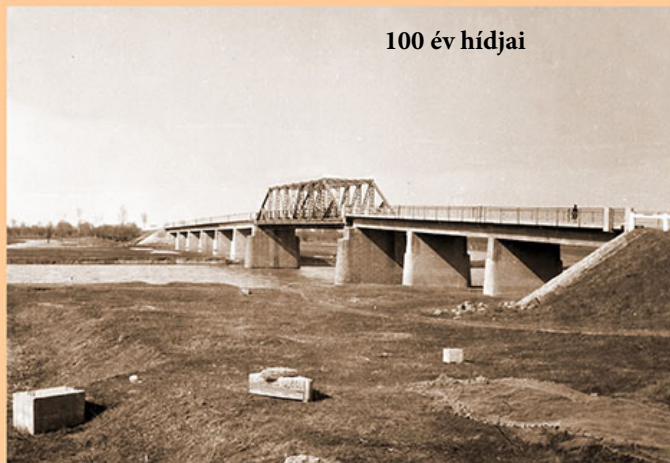
Ha a népszámláló nem kérdezi a vallásunkat, akkor is jelezzük !!!

* Mint utóbb kiderült, előző népszámlálások alkalmával gyakran előfordult, hogy a népszámláló meg sem kérdezte a vallási hovatartozást, hanem beírta, hogy "Nem kívánt válaszolni" vagy "Nem tartozik egyetlen felekezethez sem"...

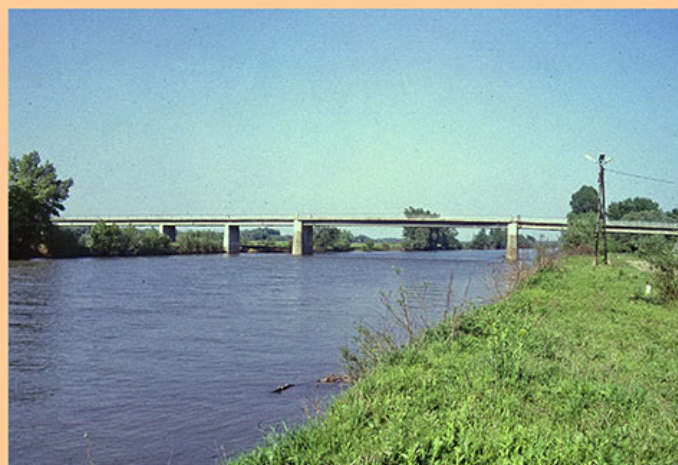

Fényképalbum

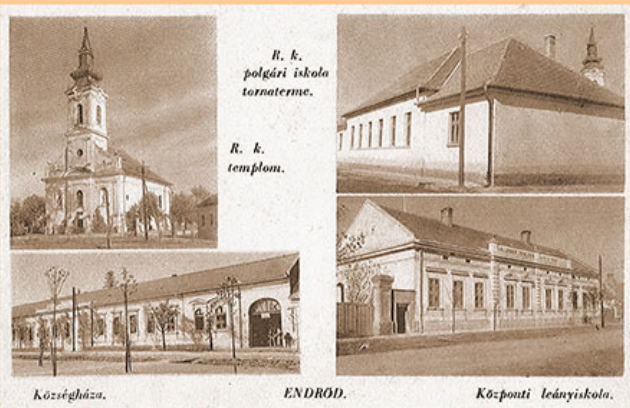
Endrőd 290 éves

100 év hídjai

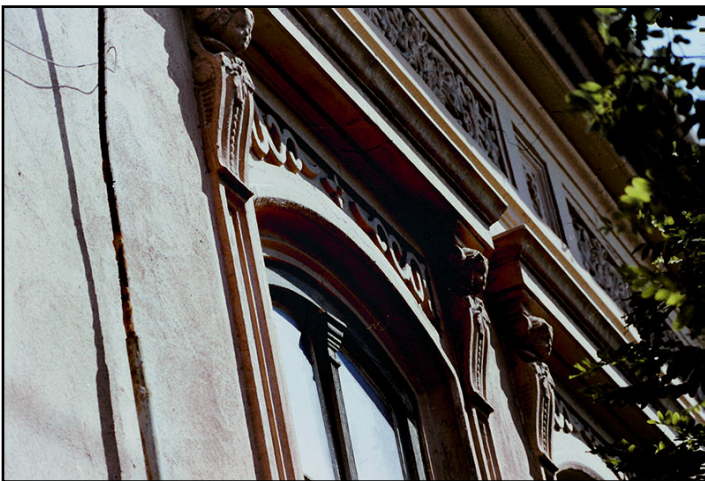
régi képeslapok

RÉGI ENDRŐDI KÉPEK III.

Köszönet Liziczai László fotósnek!

Menettánc Szarvason és Hunyán

Szarvason a 24. Szilvanapon, a fúvószenekar kíséretében a **Színfolt Mazsorett Táncgyesület** immáron sokadik alkalommal vezette fel a fesztivál helyszínére, a népes felvonulók vidám táborát. Majd néhány nap múlva Hunyán az Idősek napja alkalmából szintén menettáncsal indult a változatos programmal telített szombat délután és este a művelődési központ felé. A szüreti felvonulás után Szent Mihály - napi tűzgyújtás, majd Straub Dezső színész és Rózsás Viktória énekesnő dalai mosolyt varázsoltak a közönség körében. Az ízletes vacsora után pedig kilenc műsorszámmal kedveskedett a **Színfolt** a vendégeknek. Nagyon jól éreztük magunkat mindkét településen! Köszönjük a meghívást Csasztván András igazgató úrnak, valamint Hunya polgármesterének, Hegedűs Rolandnak!

Hunya Jolán
Színfolt vezetője

Hunyán, két fellépés között

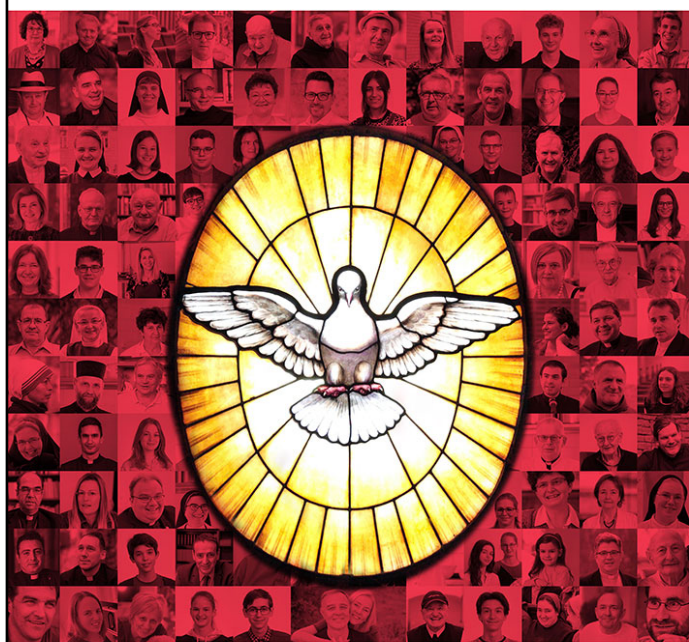

Hunyán a színfolt

Hunyán, a színpadon

*Népszámláláskor valljuk meg,
hogy katolikusok vagyunk!*

Mi a vallása, felekezete?

katol
katolikus (római katolikus)
katolikus (görögkatolikus)
Magyar Katolikus Egyház

**NÉPSZÁMLÁLÁS
2022**

nepszamlalas2022.hu

Szarvason, felvonulás előtt

Táncközi pillanatok

AKIK AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGBA KÖLTÖZTEK

Híradásunkban csak azokról emlékezünk meg, akiknek közléséhez a hozzátartozók hozzájárultak!

*„Nem múltak el ők, kik szívünkben élnek:
Hiába szállnak árnyak, álmok, évek.
Ők itt maradnak bennünk csendesen még,
Hiszen hazánk nekünk a végtelenség.”
(Juhász Gyula)*

BÍRÓ JÓZSEFNÉ született: **TÍMÁR TERÉZ** volt gyomaendrői lakos, Egyházunk szentségeivel megerősítve 100 esztendőskorában visszaadta lelkét Teremtőjének

CZINCZÁR BÁLINT ISTVÁN volt gyomaendrői lakos, 75 éves korában az Örök Hazába költözött.

özv. SZABÓ INCÉNÉ GELLAI MARGIT volt gyomaendrői lakos, Egyházunk szentségeivel megerősítve 87 éves korában visszaadta lelkét Teremtőjének.

A 2021-ben elhunyt **TÍMÁR JÓZSEFNÉ GELLAI ILONA** (88) és férje **TÍMÁR JÓZSEF** (88) hamvaiknak temetése volt szeptember 9-én.

Sírhelymegváltási lehetőség Endrőd katolikus temetőiben!

A Szarvasvégi temető régi gyermekparcellájának szabad részein és a Központi temető köztemető melletti parcellájában is új sírhely-sorokat létesítettünk. A Szarvasvégi temető előnye, hogy belvizes időszakban is lehet koporsós temetést végezni magas fekvése miatt, a Központinak pedig az, hogy a sírhelyek a temető elején találhatóak. A sírhelyváltásról érdeklődni az Endrői Plébánián lehet munkanapokon délelőtt 9-től 12 óráig, vagy telefonon a 66/283-940-es számon, illetve az endrodi.plebania@gmail.com e-mail címen.

Békesség haló poraikon, fogadja be őket az Úr az Ő országába. Az Örök Világosság ragyogjon felettük!

BARNA TOJÓTYÚK egy éves, jól tojó, kedvezményes ároin, 15 db-tól szállítással megrendelhető. Tel.: 30/860 2627

PECSENYE KACSA 2800 Ft/db 6 hetes fehér, kb 3 kg, kiszállítással 10 db-tól megrendelhető. Tel.: 30/860 2627

AGRO ÁRUHÁZ

Gyomaendrőd, Fő út 15.
Telefon: 06-20-9527-032 és
06-66-386-274.

Tisztelt vásárlóim! Őszi ajánlataim:

- növényvédőszer (Nevikén, Agrokén), gombaölőszer
- rovarölők, atkaölők (Karate, Zeon, Mospilan, Sherpa, stb.)
- műtrágyák, növénytápok, virágcserépek, virágládák
- kertmagok, bio burgonyák, dughagymák, Hermes-GBBR
- virághagymák, kardvirágok, dália, rózsatövek
- takarófoliák, fénystabilfoliák, geotextiliák, agroszövetek
- munkavédelmi bakancsok, védőkesztyűk, munkaruhák
- kéziszerszámok, szegek, csavarok, ásók, lapátok
- festékek, lakkok, ecsetek, vödörök, talicskák
- konyhai eszközök, bográcsok, bográcsállványok
- kutyá-, macskaeledek

Várom kedves vásárlóimat!
AGRO ÁRUHÁZ